

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/archiw/archiwalia/archiwalia-warszawa/31600,Raport-gen-Romana-Romkowskiego-do-I-Sekretarza-KC-Boleslaw-Bieruta-dotyczacy-Jo.html>
23.04.2024, 18:06

Raport gen. Romana Romkowskiego do I Sekretarza KC Bolesława Bieruta, dotyczący Józefa Światły, sporządzony po jego ucieczce na Zachód

Do I redaktora ŁC PZPK
tow. Kolektwa Biaruła

W wiadomiu ze zotrova Swiatlo onij
nia w stawianiu stoyi nastupijare nizisot
ovnia.

I. Poratenu go wocasia prany ~
organizaci bezpircainstva w 1945r., byt on
wsworas z-va sofa WUBP W-wa. Blizij
poratenu go w latach 1944-48 kiedy jetimut
funkcija zney sofa WUBP. Krados, dursom
driatubnoci Swiatlo nie wchodilo
zostrezeni, tymkandrij ic miatenu w
tym owasie o nim osolatnie opinia
od tow. dwardosow z kbiogini on wjet
pawarat w latach 1944-45 w grupie
operacyjnej. Miat na pansi seregolnie
wyptinici w niatimych pocsawisicacih
operacyjnych, misatry inunijni prz
awestkowaniu "grupy 16".

To zdecydawato ic janiaria 1948r.
w owasie organizowania grupy specjalnej,
a jiniiej kura specjalnego reprezentawatu
Swiatlo na pawsowika tegoi kura, co
wstato zatwierdzone.

Oron na karmawatu upowazje sobe
swiatlo co tej prany?

Po pawsowic- miat on regutacja dyktowicogo
i mchilnawego pawsowika operacyjnego
o danych zoluchawicacih organizacyjnych.
Po danych- uchwotit on za tytego
otwarka KZUP.

Po towasie- nie wiazyl na nim
zadne zaruty z tytulu prany w
Polsce kulsawej.

Po owawate- nie dypensawatu w
stomulu do niego zadanijni ujermicy
ni materialnami odnawicnie jego
pawstosici osobistej i spoteznej z
otwark z przed 1939r. ani z adresu wojnyj

Pawjisze domo wscipatenu w prawoi
nej miarce z formalnyh danyh
ankietow- personalnyh.

Bledom meim tytko to, ic
popostatenu tytko na danyh formalnyh
i nie podjetenu poby glibzogo
wyjasnawia i zbadawia osoby Swiatlo
pawid ludri kbiog z nim pawsowit;
lud mogli go moci blizij, za cety
otwark nam os zaranjowanis go do
kura specjalnego.

Nie tytko zowisow z mojej strony
pawidnijosij poby wrcupnawicnie danyh
ankietow, prz pansi bezpircainstow
owawot se Swiatlo na odabierawic

Do I redaktora ŁC PZPK
tow. Kolektwa Biaruła

W wiadomiu ze zotrova Swiatlo onij
nia w stawianiu stoyi nastupijare nizisot
ovnia.

I. Poratenu go wocasia prany ~
organizaci bezpircainstva w 1945r., byt on
wsworas z-va sofa WUBP W-wa. Blizij
poratenu go w latach 1944-48 kiedy jetimut
funkcija zney sofa WUBP. Krados, dursom
driatubnoci Swiatlo nie wchodilo
zostrezeni, tymkandrij ic miatenu w
tym owasie o nim osolatnie opinia
od tow. dwardosow z kbiogini on wjet
pawarat w latach 1944-45 w grupie
operacyjnej. Miat na pansi seregolnie
wyptinici w niatimych pocsawisicacih
operacyjnych, misatry inunijni prz
awestkowaniu "grupy 16".

To zdecydawato ic janiaria 1948r.
w owasie organizowania grupy specjalnej,
a jiniiej kura specjalnego reprezentawatu
Swiatlo na pawsowika tegoi kura, co
wstato zatwierdzone.

Oron na karmawatu upowazje sobe
swiatlo co tej prany?

Po pawsowic- miat on regutacja dyktowicogo
i mchilnawego pawsowika operacyjnego
o danyh zoluchawicacih organizacyjnych.
Po danych- uchwotit on za tytego
otwarka KZUP.

Po towasie- nie wiazyl na nim
zadne zaruty z tytulu prany w
Polsce kulsawej.

Po owawate- nie dypensawatu w
stomulu do niego zadanijni ujermicy
ni materialnami odnawicnie jego
pawstosici osobistej i spoteznej z
otwark z przed 1939r. ani z adresu wojnyj

Pawjisze domo wscipatenu w prawoi
nej miarce z formalnyh danyh
ankietow- personalnyh.

Bledom meim tytko to, ic
popostatenu tytko na danyh formalnyh
i nie podjetenu poby glibzogo
wyjasnawia i zbadawia osoby Swiatlo
pawid ludri kbiog z nim pawsowit;
lud mogli go moci blizij, za cety
otwark nam os zaranjowanis go do
kura specjalnego.

Nie tytko zowisow z mojej strony
pawidnijosij poby wrcupnawicnie danyh
ankietow, prz pansi bezpircainstow
owawot se Swiatlo na odabierawic

4
a) Tym również wątkiem w tym czasie zauważyłem że Świątko jako v. dyr. I Dp., sprawy tegoż departamentu uprawiał przez wytykanie i punktowe wskazywanie techniki pracy, tym samym „apolitycznie”.

b) Świątko często akcentował że nie jest „politiką” i że zdaniem jego wrogiej „politikę” by przynosił gdyby był zatrudniony w wydziale „A” tam gdzie jak on to nawet nie wymaga się znajomości politycznej.

Błędem moim było niedostateczne reagowanie na podobne oświadczenia Świątko, który w tym czasie był v. dyr. I Dp. naukowo politycznego. Powinno być w owym czasie postawione sprawy celowości dalszego zatrudnienia Świątko w II departamencie.

c) Od 1956. w różnych wyrażeniach Świątko, również przedem, jak i fizycznie wytykał coraz silniej naukowo politycznym dyplomowi sposób reagowania na niektóre pomysły personalne w naszym państwie i w innych krajach demokracji ludowej. W rozegłoszonym rozkazie dyscyplinarnym powtarzał się w czasie procesu świątko. Uważam że nie dopuszczalnym błędem

4
a) Tym również wątkiem w tym czasie zauważyłem że Świątko jako v. dyr. I Dp., sprawy tegoż departamentu uprawiał przez wytykanie i punktowe wskazywanie techniki pracy, tym samym „apolitycznie”.

b) Świątko często akcentował że nie jest „politiką” i że zdaniem jego wrogiej „politikę” by przynosił gdyby był zatrudniony w wydziale „A” tam gdzie jak on to nawet nie wymaga się znajomości politycznej.

Błędem moim było niedostateczne reagowanie na podobne oświadczenia Świątko, który w tym czasie był v. dyr. I Dp. naukowo politycznego. Powinno być w owym czasie postawione sprawy celowości dalszego zatrudnienia Świątko w II departamencie.

c) Od 1956. w różnych wyrażeniach Świątko, również przedem, jak i fizycznie wytykał coraz silniej naukowo politycznym dyplomowi sposób reagowania na niektóre pomysły personalne w naszym państwie i w innych krajach demokracji ludowej. W rozegłoszonym rozkazie dyscyplinarnym powtarzał się w czasie procesu świątko. Uważam że nie dopuszczalnym błędem

5
z mojej strony było tolerowanie „krytyk” ze strony Świątko, Łaniewski i wyrażenie jak to wskazywałem, powinieli być w tym czasie zmagani politycznie i organizacyjnie na fakt, że v. dyr. I Dp. uprawia sprawy polityki personalnej i spraw politycznych w krajach demokracji ludowej z przyjęciem wrogiej antypartyjnych, z przyjęciem sprzecznym i międzynarodowym postępowaniem.

d) Świątko w charakterze v. dyr. departamentu odnosił się w stosunku do swoich współpracowników przez quiblicyściem, a nawet niekiedy charakterem. Nie widzi było u niego co powinno cechować komunistę na takim stanowisku legalnego i katolickiego podjęcia do podstawowych i wyjątkowych. Napięta do mnie skargi na niepartyjny sposób traktowania pracowników I Dp., których szkodliwie, wyprzedzał i podrywał im autorytet.

Błędem moim było że traktowałem te sprawy jako nieistotne, z chwile gdzie szczególnie dla I Dp. powinno było istnieć najlepsze harmonie i wzajemne wyrozumienie w kolektynie. Wprawdzie nie to wybrzyli Świątko od czasu do czasu reagowaniem, było w bezpośrednich rozmowach z nim, czy na zebraniach sektora departamentu, ale nie było to stanowczym

5
z mojej strony było tolerowanie „krytyk” ze strony Świątko, Łaniewski i wyrażenie jak to wskazywałem, powinieli być w tym czasie zmagani politycznie i organizacyjnie na fakt, że v. dyr. I Dp. uprawia sprawy polityki personalnej i spraw politycznych w krajach demokracji ludowej z przyjęciem wrogiej antypartyjnych, z przyjęciem sprzecznym i międzynarodowym postępowaniem.

d) Świątko w charakterze v. dyr. departamentu odnosił się w stosunku do swoich współpracowników przez quiblicyściem, a nawet niekiedy charakterem. Nie widzi było u niego co powinno cechować komunistę na takim stanowisku legalnego i katolickiego podjęcia do podstawowych i wyjątkowych. Napięta do mnie skargi na niepartyjny sposób traktowania pracowników I Dp., których szkodliwie, wyprzedzał i podrywał im autorytet.

Błędem moim było że traktowałem te sprawy jako nieistotne, z chwile gdzie szczególnie dla I Dp. powinno było istnieć najlepsze harmonie i wzajemne wyrozumienie w kolektynie. Wprawdzie nie to wybrzyli Świątko od czasu do czasu reagowaniem, było w bezpośrednich rozmowach z nim, czy na zebraniach sektora departamentu, ale nie było to stanowczym

i radykalnym rewizjonizmem. Na zdawa-
nie sobie sprawy wówczas i tego iż ten
ordynaryjny styl Światła był wyrazem
jego niepartijnego i niekomunistycznego
charakteru.

III „Zniknięcie” Światła o którym nam
relacjonował Pijgin, który później „uzjawnił”
to sprawę wstnie i piśmiennicze, nie opow-
dawało między innymi i u mnie
kierowniczej i chłodnej analizie wraz ze wszystkimi
wynikającymi stąd wnioskami operacyjnymi
i politycznymi.

Należało w tym czasie, przyjmując
nawet iż Światło został porwany, liczyć się
z nieuniknionymi próbnymi dla nas
wystąpieniami, należało zabić się nawet w
wypadku ewentualnego porwania uwidok
amerykański przy pomocy środków przynusu,
lub przekupstwa, skłoni go do kompromitacji
jacek dla nas reszta.

Nawet przyjmując wariant porwania
materiału natychmiast i to można było zrobić,
zakierując się w jak najszerszej mierze
wszelkimi środkami do skutków przewidywa-
nych sermami i oświadczeń Światła.

Te środki które przewidziano były
opracowane i niedostateczne.

Wtedy musimy być przyzici też

i radykalnym rewizjonizmem. Na zdawa-
nie sobie sprawy wówczas i tego iż ten
ordynaryjny styl Światła był wyrazem
jego niepartijnego i niekomunistycznego
charakteru.

III „Zniknięcie” Światła o którym nam
relacjonował Pijgin, który później „uzjawnił”
to sprawę wstnie i piśmiennicze, nie opow-
dawało między innymi i u mnie
kierowniczej i chłodnej analizie wraz ze wszystkimi
wynikającymi stąd wnioskami operacyjnymi
i politycznymi.

Należało w tym czasie, przyjmując
nawet iż Światło został porwany, liczyć się
z nieuniknionymi próbnymi dla nas
wystąpieniami, należało zabić się nawet w
wypadku ewentualnego porwania uwidok
amerykański przy pomocy środków przynusu,
lub przekupstwa, skłoni go do kompromitacji
jacek dla nas reszta.

Nawet przyjmując wariant porwania
materiału natychmiast i to można było zrobić,
zakierując się w jak najszerszej mierze
wszelkimi środkami do skutków przewidywa-
nych sermami i oświadczeń Światła.

Te środki które przewidziano były
opracowane i niedostateczne.

Wtedy musimy być przyzici też

45
Kłótni, który nas podryguwatem, iż
Światło został porwany, a nie przeszedł
do wroga obywateli. Podryguwatem
stwierdzenie, a także i wstąpienie u innych
o „porwany” Światło ufortym, badanie,
i nie pojęcia na rok amerykański.
Błąd mój wynikał między innymi
zawieszenie i latowania, który pisanie wszelkie
politycznego Światła, jak również i wstąpienie
metod przekupstwa stosowanych
przez urząd amerykański.

Na wyisqualizację materialnych środków
operacyjnych i politycznych i faktów poprzed-
nich uwzględnić, a między innymi latowania
na „ligato”, które urząd amerykański
miałoby wypracować tworząc wobec nich
awersję „lokatorów”. Na rozważalność
iż - w tej chwili iż - rozważalność i
praktyczność badania naszej linii uwzględnić
amerykańskiego na dyspozycję ludzi i krajów
demokratycznych, dla których to robisz,
mającego kompromitację znaczący
mianami reumat amerykański wypracować
100 milionów dolarów.

Na dyspozycję do siebie kierując
i Światło mógł być nie porwany i
uzyskiwać wszelkie informacje w tym
miejscu, i Federac się iż ufortym

45
Kłótni, który nas podryguwatem, iż
Światło został porwany, a nie przeszedł
do wroga obywateli. Podryguwatem
stwierdzenie, a także i wstąpienie u innych
o „porwany” Światło ufortym, badanie,
i nie pojęcia na rok amerykański.
Błąd mój wynikał między innymi
zawieszenie i latowania, który pisanie wszelkie
politycznego Światła, jak również i wstąpienie
metod przekupstwa stosowanych
przez urząd amerykański.

Na wyisqualizację materialnych środków
operacyjnych i politycznych i faktów poprzed-
nich uwzględnić, a między innymi latowania
na „ligato”, które urząd amerykański
miałoby wypracować tworząc wobec nich
awersję „lokatorów”. Na rozważalność
iż - w tej chwili iż - rozważalność i
praktyczność badania naszej linii uwzględnić
amerykańskiego na dyspozycję ludzi i krajów
demokratycznych, dla których to robisz,
mającego kompromitację znaczący
mianami reumat amerykański wypracować
100 milionów dolarów.

Na dyspozycję do siebie kierując
i Światło mógł być nie porwany i
uzyskiwać wszelkie informacje w tym
miejscu, i Federac się iż ufortym

próby badań tym samym przygotowano
na os demobilizowania naszej organizacji.

Błądem naszym było nie uzyskanie
wiadomości w kierunku właściwego
rozważania sprawy światła na podstawie
osobnych sygnałów. Według z tych
sygnałów była informacja kasa Surozgo.
Wszystkim sygnałom kasa Surozgo, gdzie
cały szereg „nowelozji” ukazywało na
autostas światła, który sobie sprawić
blad nasz jest tym większy iż nawet
z tych kilku sygnałów nie uzyskaliśmy
odpowiednich wiadomości preventywnych.

II. Rozważanie musi stanowić o
sensowności sprawy światła w niniejszej
miejscowości niedawno wzmianki przy
opracowaniu i studium w niektórych naszych
jednostkach, a szczególnie w departamencie
studium i X itp.

Wówczas w departamencie studium,
którego dyrektorem był Kórnicki naszym
sprawę prowadzono z lekceważeniem przepisów
proceduralnych, z naruszeniem zasad praw-
ności, z stosowaniem środków przymu-
szenia, z postępowaniem niezgodnym z
autentycznym, konwencjonalnym i odwołaniem
w sprawie światła studium i interesem partii
i państwa ludowego.

próby badań tym samym przygotowano
na os demobilizowania naszej organizacji.

Błądem naszym było nie uzyskanie
wiadomości w kierunku właściwego
rozważania sprawy światła na podstawie
osobnych sygnałów. Według z tych
sygnałów była informacja kasa Surozgo.
Wszystkim sygnałom kasa Surozgo, gdzie
cały szereg „nowelozji” ukazywało na
autostas światła, który sobie sprawić
blad nasz jest tym większy iż nawet
z tych kilku sygnałów nie uzyskaliśmy
odpowiednich wiadomości preventywnych.

II. Rozważanie musi stanowić o
sensowności sprawy światła w niniejszej
miejscowości niedawno wzmianki przy
opracowaniu i studium w niektórych naszych
jednostkach, a szczególnie w departamencie
studium i X itp.

Wówczas w departamencie studium,
którego dyrektorem był Kórnicki naszym
sprawę prowadzono z lekceważeniem przepisów
proceduralnych, z naruszeniem zasad praw-
ności, z stosowaniem środków przymu-
szenia, z postępowaniem niezgodnym z
autentycznym, konwencjonalnym i odwołaniem
w sprawie światła studium i interesem partii
i państwa ludowego.

Na wypracowanie spraw studium do
właściwego opóźnienia, zapobieganie
w niekorzystnej nie naszej organizacji, osobli-
wych produktach i wypracowaniu, przygotuj
na poszukiwanie, os utrudnienie niemo-
żliwością metod studium.

Wprawdzie od 1949r. postanowiliśmy
właściwie wypracować te te produkty
studium, ten autentyczny styl pracy,
ale widac iż wprost nasz nie był
oni dostateczny, ani energiczny, ani
konsekwentny.

Taki niekonsekwentny stosunek do
sprawy wystąpił u nas, w tej chwili
i u nas, w stosunku do Kórnickiego
byłby dyrektorem departamentu studium. Obecnie
niektórych sposobów prowadzenia studium
niektórych i innych stron sprawy obre-
gowane, które pierwszy był sprawa
przed Kórnickim był natychmiastowe wnios-
cie Kórnickiego jako szerszego kierunku
przy studium z aparatu hierarchicznym.

Drugie pytanie, iż dobre tolerancje
przy was studium Kórnickiego na stanowisku
dyrektora dy. studium rozważało innych
funkcyjnych studium i nawet dyktando
właściwe ich os naszych autentycznych produkt
studium, z których szczególnie ważna była
sprawa ustawa.

Na wypracowanie spraw studium do
właściwego opóźnienia, zapobieganie
w niekorzystnej nie naszej organizacji, osobli-
wych produktach i wypracowaniu, przygotuj
na poszukiwanie, os utrudnienie niemo-
żliwością metod studium.

Wprawdzie od 1949r. postanowiliśmy
właściwie wypracować te te produkty
studium, ten autentyczny styl pracy,
ale widac iż wprost nasz nie był
oni dostateczny, ani energiczny, ani
konsekwentny.

Taki niekonsekwentny stosunek do
sprawy wystąpił u nas, w tej chwili
i u nas, w stosunku do Kórnickiego
byłby dyrektorem departamentu studium. Obecnie
niektórych sposobów prowadzenia studium
niektórych i innych stron sprawy obre-
gowane, które pierwszy był sprawa
przed Kórnickim był natychmiastowe wnios-
cie Kórnickiego jako szerszego kierunku
przy studium z aparatu hierarchicznym.

Drugie pytanie, iż dobre tolerancje
przy was studium Kórnickiego na stanowisku
dyrektora dy. studium rozważało innych
funkcyjnych studium i nawet dyktando
właściwe ich os naszych autentycznych produkt
studium, z których szczególnie ważna była
sprawa ustawa.

10 Zdarzenia Zwiastła nieustępliwie wykorzystują
tędy niedobór „konjunkcji” w naszym gospodarstwie.
W „konjunkcji” także goście mają prawo wyrażać
opinię i kontrolę operacyjną i polityczną,
Zwiastła mają prawo przystąpić dla mas
właściwych przedsiębiorstw i wydziałów. Sędziom jego
w stosunku do przedsiębiorstw, o których
ostatnio wykazał informację, i udzielił
wzrostu białych nie użyciu szeregowych
miejsc w kierownictwie ministerstwa,
lub u innych twarzących skąd nie
dostawia się przy staraniach w rzeczywistości
ideologicznej.

Ważnym w jejich postępie i rozwoju
na Zgromadzeniu w Londynie wielkiej mierze stanowił
podstawę gwarant dla wprowadzenia działalności
Zwiastła.

Jednostka powojna w naszym
ministerstwie powstała w roku 1948.
dla zwiększenia ograniczonego zakresu, przede-
wszystkiem o charakterze ideologicznym.

Ważnym środkiem politycznym, za który
i ja jestem odpowiedzialny, było oszczędzenie
nie do takiej miarodajności sytuacji w której
niezależnie kierunki i zadaniom linii
specjalnie przedstawiało się w sprawie ruchu
wzrostu departament i odpowiedzialności w
WUSA. Sędziom także stanu rzeczy

10 Zdarzenia Zwiastła nieustępliwie wykorzystują
tędy niedobór „konjunkcji” w naszym gospodarstwie.
W „konjunkcji” także goście mają prawo wyrażać
opinię i kontrolę operacyjną i polityczną,
Zwiastła mają prawo przystąpić dla mas
właściwych przedsiębiorstw i wydziałów. Sędziom jego
w stosunku do przedsiębiorstw, o których
ostatnio wykazał informację, i udzielił
wzrostu białych nie użyciu szeregowych
miejsc w kierownictwie ministerstwa,
lub u innych twarzących skąd nie
dostawia się przy staraniach w rzeczywistości
ideologicznej.

Ważnym w jejich postępie i rozwoju
na Zgromadzeniu w Londynie wielkiej mierze stanowił
podstawę gwarant dla wprowadzenia działalności
Zwiastła.

Jednostka powojna w naszym
ministerstwie powstała w roku 1948.
dla zwiększenia ograniczonego zakresu, przede-
wszystkiem o charakterze ideologicznym.

Ważnym środkiem politycznym, za który
i ja jestem odpowiedzialny, było oszczędzenie
nie do takiej miarodajności sytuacji w której
niezależnie kierunki i zadaniom linii
specjalnie przedstawiało się w sprawie ruchu
wzrostu departament i odpowiedzialności w
WUSA. Sędziom także stanu rzeczy

11 polegał na tym iż Zgromadzenie ¹⁰
wsi nie użyciem nie sprawach starych,
zajmował się naszymi interesami
właściwych partii. Wskazał tego Zgromadzenia
przyjęła uprzedzeniem w naszym gospodarstwie.
Słot nie jako argument nad ministerstwem
i stał się naszymi wsi wsi nową
kompetencją. Ta użyciem przyjęła Zgromadzenia,
przez którą nie przedstawiając żadnych
krokwie zapobiegawczych, a nawet przez
tabliczowanie taki stan rzeczy, spowodował
automatycznie przychylenie i bezkrytyczne
ratowanie interesów Zgromadzenia w kierownictwie
aktywne naszego ministerstwa. W ten
sposób Zgromadzenia i udzielił zgodę na wyrażenie
wzrostu w różne sprawy prowadzone przez
inne jednostki naszego ministerstwa.

Następstwem przestępstwa Zgromadzenia,
powstała sugestja w naszym aktywnie
ministerstwie iż Zgromadzenia jest nie szeregowe
prawach nie spełniało się u nas, a szeregowe
głównie dla siebie z naszej strony, nie
właściwym, kontroli. Wtedy nawet
tabliczowanie i wsi popierało ten
niezgodny stan rzeczy.

Zwiastła jako 1. apr. Zgromadzenia, użyciem
jako użyciem przyjęła tego departamentu
i aktywnie awansu politycznej wsi Zgromadzenia

11 polegał na tym iż Zgromadzenie ¹⁰
wsi nie użyciem nie sprawach starych,
zajmował się naszymi interesami
właściwych partii. Wskazał tego Zgromadzenia
przyjęła uprzedzeniem w naszym gospodarstwie.
Słot nie jako argument nad ministerstwem
i stał się naszymi wsi wsi nową
kompetencją. Ta użyciem przyjęła Zgromadzenia,
przez którą nie przedstawiając żadnych
krokwie zapobiegawczych, a nawet przez
tabliczowanie taki stan rzeczy, spowodował
automatycznie przychylenie i bezkrytyczne
ratowanie interesów Zgromadzenia w kierownictwie
aktywne naszego ministerstwa. W ten
sposób Zgromadzenia i udzielił zgodę na wyrażenie
wzrostu w różne sprawy prowadzone przez
inne jednostki naszego ministerstwa.

Następstwem przestępstwa Zgromadzenia,
powstała sugestja w naszym aktywnie
ministerstwie iż Zgromadzenia jest nie szeregowe
prawach nie spełniało się u nas, a szeregowe
głównie dla siebie z naszej strony, nie
właściwym, kontroli. Wtedy nawet
tabliczowanie i wsi popierało ten
niezgodny stan rzeczy.

Zwiastła jako 1. apr. Zgromadzenia, użyciem
jako użyciem przyjęła tego departamentu
i aktywnie awansu politycznej wsi Zgromadzenia